གལཆེའིགསརའགྱུརལོའིཟླཚེསལྷོབོཁའིའིབོདབོཡིའིགཚགསཔརའགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།བསོད་ནམས་དོན་འགྲུབ།ལག་བསྟར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།བདེ་སྐྱིད་དཔལ་སྒྲོལ།

(པར་ངོས་གཉིས་པར་མཐུད།)བོད་དབུས།མངའ་རིས་་་་་
བཅས་ཀྱི་གློག་ཤུགས་དྲ་སྦྲེལ་ལས་གྲྭ་བསྐྲུན་ནས་གློག་དྲ་གཙོ་བོ་་་་་་་
རྫོང་གྲོང་དང་ཤང་གྲོང་གཙོ་བོ་ཚང་མར་ཁྱབ་པ།སྒྲིག་ཚུད་གྲོང་་་་་
ཚོར་འོད་སྐུད་ཁྲིད་ཚད་དང་4Gབརྡ་རྟགས་ཁྱབ་ཚད་99%ཟིན་་་
ནས་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་འབྱོར་འབྲིང་གྲོང་ཚོ་ཚང་མ་བསྐྲུན་ཟིན་པ་
སོགས།
ཉེ་རིང་གང་སར་རི་ཆུ་སྔོ་ཞིང་དྭངས།དབྱར་གཞུང་དུས་སུ་ས་་་
མཐོའི་རི་ཆུ་ཚང་མ་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་རི་མོ་ལྟར་སྣང་།
ཆ་སྙོམས་ས་བབ་མཐོ་ཚད་སྨི་4000ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་མཚོ་་་་་
བོད་ས་མཐོ་ནི་འཛམ་གླིང་གི་སྣེ་གསུམ་པ་དང་ཀྲུང་ཧྭའི་ཆུ་གསོག་་
མཐོ་ལྕོག་ཡིན་ཞིང་།བོད་ནི་ཀྲུང་གོའི་སྐྱེ་ཁམས་བདེ་འཇགས་སྲུང་
ཡོལ་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།
“བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་ལ་སྲུང་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ་ཕན་་་་་
འབྲས་བསྐལ་བརྒྱར་ཐོན་པ་དང་གནམ་འོག་ཀུན་ལ་ཕན་པ་འཐོབ་
པར་བྱེད་པ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།འདི་གར་སྐྱེ་ཁམས་ལ་་་་་་་་་་
འཐབ་ཇུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད”ཅེས་སྤྱི་ཁྱབ་་་་་་་་་
ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཐུགས་བཟང་ཚིག་ནན་གྱིས་གསུངས།
མིའི་རིགས་ལ“དག་ཞིང”ཞིག་འཇོག་པ་དང་མཚོ་བོད་ས་་་་་་་་་་
མཐོའི་སྐྱེ་ཁམས་ལ་སྲུང་སྐྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་པ་ནི་ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་ཀྱི་
འཚོ་སྡོད་དང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཕུལ་བའི་ལེགས་སྐྱེས་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད།
ཀྲུང་དབྱང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་་་་་་་
འདུ་ཐེངས་བདུན་པའི་ཐོག་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས“མཚོ་
བོད་ས་མཐོ་རྒྱལ་ཡོངས་དང་ཐ་ན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་་་
གྱི་མཐོ་སར་གཏོད་དགོས”ཞེས་ནན་བཤད་གནང་ཡོད།འདི་ལོའི་
ཟླ་7ཚེས་9ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོར་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅིས་ཀྲུང་དབྱང་གི་ཕྱོགས་་་་་
ཡོངས་སྒྱུར་བཅོས་ཟབ་གཏོང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་འདུ་་་་་་་་་
ཐེངས་ཉི་ཤུ་པ་གཙོ་སྐྱོང་གནང་སྟེ《མཚོ་བོད་ས་མཐོའི་སྐྱེ་ཁམས་་་་་
ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་དང་རྒྱུན་མཐུད་ཆོག་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཇུས་་་་
གཞིར》གྲོས་ཞིབ་བྱས་ནས་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བ་རེད།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་་་་
ཅིས་ད་དུང་ཀྲུང་དབྱང་ཏང་གི་སློབ་གྲྭའི་དུས་ཐེངས་དང་པོའི་་་་་་་་
རྫོང་ཨུད་ཧྲུའུ་ཅིའི་ཞིབ་འཇུག་ཟབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭའི་བོད་ཀྱི་སློབ་་་་
མ་དང་སྤེལ་རེས་གནང་བ་དང་།མཚོ་བོད་ས་མཐོའི་ཕྱོགས་བསྡུས་
ཚན་རིག་བརྟག་ཞིབ་ཐེངས་གཉིས་པ་འགོ་ཚུགས་པར་རྟེན་འབྲེལ་་
འཕྲིན་ཡིག་སྤྲིངས་པ་སོགས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་ནས་བོད་་་་
ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་བླང་བྱ་བཏོན་གནང་་་་་་་་་
ཡོད།

ད་ཆ་བོད་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་ཡག་ཤོས་ཀྱི་་་་་
ས་ཁུལ་གྱི་གྲས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་།ད་ཆ་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་རང་་་་་་་
བྱུང་སྲུང་སྐྱོང་ཁུལ་11དང་།རྒྱལ་ཁབ་ས་གཤིས་སྤྱི་གླིང་3རྒྱལ་་་་་་
ཁབ་ནགས་ཚལ་སྤྱི་གླིང་9རྒྱལ་ཁབ་འདམ་རའི་སྤྱི་གླིང་22བཅས་་
ཡོད་པ་དང་།རང་བྱུང་སྲུང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་ངོས་གྲུ་ཁྲི་་་་་་
41.22ཟིན་པ་དེས་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་་་་་
གསུམ་ཆ་གཅིག་ཡན་བཟུང་བ་དང་།གཙང་པོ་དང་།ཆུ་བོ།མཚོ་་་
མཚེའུ་བཅས་གཙོ་བོའི་ཆུའི་སྤུས་ཚད་རིགས་གསུམ་པའི་ཆུ་ཁོངས་་
ཀྱི་ཚད་གཞི་ལོན་པའམ་ཡང་ན་དེ་ལས་མཐོ་བ་ཡོད་པ།2020
ལོའི་མཁའ་རླུང་སྤུས་ཚད་ལེགས་པའི་ཉིན་གྲངས་99.4%ཟིན་པ་་
ལ་སོགས་འདི་ལོའི་ཟླ་5ཚེས་1ཉིན་བོད་ཀྱིས《རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྐྱེ་་་་་་་་་་
ཁམས་ཤེས་དཔལ་གྱི་མཐོ་ས་སྐྲུན་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་བོད་རང་སྐྱོང་་་་་་་་་་
ལྗོངས་ཀྱི་སྲོལ་ཡིག》དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་བ་དང་སྐྱེ་ཁམས་་་་་་
ཤེས་དཔལ་འཛུགས་སྐྱོང་སྲུང་སྐྱོང་ལ་སྣང་ཆེན་བྱེད་པ་ནས་རང་་་་
འགུལ་ངང་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་བའི་བར་འགྱུར་ལྡོག་བཏང་ཡོད།
སྔོ་ཞིང་དྭངས་བའི་རི་ཆུ་ནི་གསེར་རི་དངུལ་རི་ཡིན་ལ་གངས་་་་་
འཁྱགས་ཀྱིས་བསྡམས་པའི་ས་གཞི་ཡང་གསེར་རི་དངུལ་རི་ཡིན།
བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་བུ་ཕྲུག་ཚོས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི
“རི་ཆུ་ནགས་ཞིང་མཚོ་རྩྭ་བྱེ་འཁྱགས་བཅས་གཞི་གཅིག་ཅན་སྲུང་
སྐྱོང་དང་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་བཅོས་སྐྱོང་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་་
པའི”བླང་བྱར་གཞིགས་ཏེ།གཙང་པོ་དང་ཆུ་བོ་གལ་ཆེན་རྒྱུག་་་་་་་
ཁུལ་གྱི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་དང་སླར་གསོར་ཤུགས་སྣོན་་་་
རྒྱག་པ་དང་ཆུའི་ཐོན་ཁུངས་ལུགས་མཐུན་ངང་གསར་སྤེལ་བེད་་་་་
སྤྱོད་དང་སྲུང་སྐྱོང་ལ་སྤྱི་འདོམས་བྱས་ནས་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་་་་
གངས་ལྗོངས་ས་མཐོའི་སྲོག་ཆགས་དང་།རྩྭ་རྩི་ཤིང་།ཆུ་ཁྲི་རི་སྟོང་
བཅས་སྲུང་བཞིན་ཡོད།
སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་བོད་ཀྱི་མཐའ་སྲུང་སྲ་བརྟན་་་་་
དང་མཐའ་མཚམས་བདེ་འཇགས་ཐད་ཚད་མཐོའི་མཐོང་ཆེན་་་་་་་
གནང་ནས“མཐའ་སྟོབས”ཀྱི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་སྔར་ན་མེད་་་་་
པའི་མཐོ་ཚད་དུ་བཞག་ཡོད།
འདི་ལོའི་ཟླ་6ཚེས་29ཉིན་བོད་ཆས་གོན་པའི་ཡུལ་སྨད་ཤང་་་་་
གི་དེ་སྔའི་ཤང་ཀྲང་སྒྲོལ་དཀར་གྱིས་མི་དམངས་ཚོགས་ཁང་ཆེ་་་་་་་་
མོའི་གསེར་མདོག་ཚོམས་ཆེན་དུ་ལངས་ནས“བདུན་གཅིག་་་་་་་་་་
གཟེངས་རྟགས”བླངས་ཤིང་།སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་ལ་སེམས་འགུལ་
ཚད་མེད་ཐེབས།
“ས་བབ་མཐོ་ཚད་སྨི་3600ལྷག་ཙམ་ཟིན་ཞིང་ལོ་གཅིག་ནས་་

ལོ་ཕྱེད་ལྷག་ཙམ་རིང་གངས་ཆེན་པོ་བབས་ནས་ཕྱིར་སྐྱོད་ལམ་བུ་་་
ཡང་འགགས་པའི་མཐའ་མཚམས་ས་མཐོར།ཁྱེད་ཀྱི་པཱ་ལགས་་་་་་་་
དང་ཁྱེད་མི་རབས་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་ཕྲག་འགའ་ཉིན་གཅིག་ལྟར་
སྐད་གྲགས་མེད་པར་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་
སྙིང་སྟོབས་འདི་རིགས་ནི་བརྩི་འཇོག་དང་ཡིད་སྨོན་བྱེད་འོས་པ་་་་
ཞིག་རེད།ངས་ཁྱེད་ཚོ་དང་མཐའ་སྲུང་མཐའ་བརྟན་ལ་ཡུན་རིང་་
ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་བཞིན་པའི་བློ་མཐུན་་
ཚོར་བླ་ན་མེད་པའི་གུས་འདུད་དང་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་་
ཞུ”
2017ལོའི་ཟླ་བཅུ་པར།ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅུ་དགུ་པ་རྒྱལ་་
ཁའི་ངང་གྲོལ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར།སྒྲོལ་དཀར་དང་གཡང་་
འཛོམས་གཅེན་གཅུང་གཉིས་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་་་་་་་་
བྱམས་བརྩེས་ཕྱུག་པའི་འཕྲིན་ལན་འདི་འབྱོར་པ་རེད།འཕྲིན་་་་་་་་
ལན་འདིའི་ནང་།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཁོ་ཚོས་རྒྱལ་་་་་་་་
གཅེས་མཐའ་སྲུང་གི་སྙིང་སྟོབས་མུ་མཐུད་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ནས།
འབྲོག་པ་མང་ཚོགས་དེ་བས་མང་བར་སྐལ་བཟང་མེ་ཏོག་ལྟར་་་་་་་་
གངས་ལྗོངས་མཐའ་མཚམས་སུ་རྩ་བ་ཚུགས་ཏེ།བླ་ན་མེད་པའི་་་་་་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཆ་སྲུང་མཁན་དང་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་གཞིས་་་
སྐྲུན་མཁན་བྱེད་པར་སྐུལ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་ཐུགས་རེ་བཏོན་གནང་་་་་
ཡོད།
ད་ཆ།སྒྲོལ་དཀར་དང་གཡང་འཛོམས་གཅེན་གཅུང་གཉིས་ཀྱི་་
རྒྱལ་གཅེས་མཐའ་སྲུང་བྱས་རྗེས་ཀྱི་འབོད་སྐུལ་འོགམང་ཚོགས་་་་་
སྔར་བས་མང་བ་ཡུལ་སྨད་དུ་གནས་སྤོས་པས།དེ་སྔའི“མི་གསུམ་་་
ཤང”དེ་བོད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སྲུང་སྐྱོང་དང་མཐའ་མཚམས་་་་་་་་་་
སྟོབས་ཆེར་གཏོང་བའི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།
2018ལོ་ཚུན་དུ།བོད་ཀྱིས“བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཆ་་་
སྲུང་མཁན་དང་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་གཞིས་སྐྲུན་་་་་་་་་་
མཁན”བརྗོད་དོན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་་་་་་་་་་
འཐབ་ཇུས་ལག་བསྟར་ཤུགས་ཆེན་བྱས་པས།མཐའ་མཚམས་ས་་་་
ཁུལ་གྱི་མང་ཚོགས་ཚོའི་འཚོ་བ་ཧ་ཅང་ལེགས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་།རྒྱ་་་
ཆེའི་མཐའ་མཚམས་མང་ཚོགས་ཚོ་སྐལ་བཟང་མེ་ཏོག་ལྟར་གངས་་
ལྗོངས་མཐའ་མཚམས་སུ་རྩ་བ་ཚུགས་ནས།རྒྱལ་མཚམས་ཀྱི་བདེ་་་
འཇགས་དང་དུད་ཚང་ཁྲི་སྟོང་མང་པོའི་བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོང་་་་་
བྱེད་བཞིན་ཡོད།
གངས་ལྗོངས་ས་མཐོའི་འཕེལ་རྒྱས་ནི་ཀྲུང་དབྱང་དང་ཞིང་་་་་་་་
ཆེན་དང་གྲོང་ཁྱེར་གཞན་དག་གི་རོགས་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེན་དང་ཁ་་་་

འབྲལ་ཐབས་མེད།
སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས“ཀྲུང་དབྱང་གིས་བོད་ལ་རྒྱབ་་་
སྐྱོར་དང་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱིས་བོད་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་པ་ནི་ཏང་ཀྲུང་་་
དབྱང་གི་སྔར་ནས་ད་བར་གྱི་སྲིད་ཇུས་ཤིག་ཡིན་པས་ངེས་པར་དུ་་
ཡུན་རིང་མཐའ་འཁྱོངས་དང་ཉམས་མྱོང་ཕྱོགས་སྡོམ་ནན་པོ་བྱས་་
ནས།བོད་སྐྱོར་ལས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གསར་པ་གཏོད་དགོས”ཞེས་་་་
ནན་གསུང་གནང་ཡོད།
བརྩེ་བ་ཟབ་མོ་ས་མཐོར་བཅངས།སྒེར་སེམས་མེད་པར་བསྟོད་
གླུ་བརྩམས།
ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་པ་འཚོགས་ཚུན།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་
བོད་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ་དང་ཆབས་ཅིགཀྲུང་དབྱང་པུའུ་ཨུད་དང་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཞིང་ཆེན་ཁག་
གིས་ཁ་གཏད་བོད་སྐྱོར་བྱས་ནས་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་ཆེན་པོ་་་
འདོན་སྤེལ་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་རྒྱ་ཁྱབ་ངང་ཞུགས་རྒྱུའི་སྐུལ་སློང་་་་་་་་
བྱས་པ་དང་།ཤར་ནུབ་རྒྱུད་ཀྱི་དབུལ་སྐྱོར་རོགས་ལས་དང་ཁ་་་་་་་་་
གཏད་རོགས་སྐྱོར་ལས་དོན་གཏིང་ཟབ་སྤེལ་ཐོག“ཚོགས་སྒྲིག་་་་་་་་
རྣམ་པའི”བོད་སྐྱོར་བྱས་ནས་བོད་སྐྱོར་ལས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གསར་
པ་བཏོད་དེ།བོད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་གཞན་དག་དང་་་་་་
མཉམ་དུ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འབྱོར་འབྲིང་སྤྱི་ཚོགས་མངོན་འགྱུར་་་
བྱེད་པའི“ཀྲུང་གོའི་སྟོབས་ཤུགས”གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཡོད།
དཀའ་ངལ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱས།
“ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་བློ་བརྟན་འགྱུར་་་
མེད་ངང་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་་་་་་་་
འགྲོ་ལམ་ཐོག་སྐྱོད་པ་དང་།སེམས་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིལ།མི་རིགས་་་་
མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་བཅས་བྱས་ཚེ།ང་ཚོས་དུས་་་་་་་་་་
བཀག་ལྟར་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་འབད་འཐབ་དམིགས་ཚད་དང་་་་་་
ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་རླབས་ཆེན་བསྐྱར་དར་གྱི་ཀྲུང་གོའི་ཕུགས་འདུན་
མངོན་འགྱུར་ཐུབ་ངེས་རེད”དུས་རབས་གསར་པའི་བོད་དུ་སྐྱེ་་་་་
སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་འབར་བའི་དར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་མངོན་ཡོད།
མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་་
འཆར་འགོད་གནང་བའི་བརྗིད་ཆེའི་འཆར་གཞི་ལྟར་མཐུན་སྒྲིལ་་་
དམ་ཟབ་བྱས་ནས་སྔར་བས་བདེ་སྐྱིད་དང་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་་་་
འཚོ་བའི་ཆེད་ལག་གདང་སྦྲེལ་ནས་འབད་འབུངས་ཡར་བརྩོན་་་་་་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཡོང་ཁུངས།བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར།

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད།ཁ)བརྒྱད་པའི་མཚོ་བོད་ས་་་་་་
མཐོར་སྔོ་ལྗང་ལྗོན་ཤིང་གིས་བརྒྱན་པ་དང་སྐལ་བཟང་མེ་ཏོག་་་་་་་་
གང་སར་བཞད།ལྷ་ས་གོང་དཀར་གནམ་ཐང་ནས་འགྱུར་ཁུག་་་་་་་
སྙན་པའི་གླུ་དབྱངས་གྲགས་ཏེ་གང་སར་སྤྲོ་སྣང་གི་རྣམ་པས་་་་་་་་་་
ཁེངས།
ཆུ་ཚོད་12དང་སྐར་མ་50ཙམ་ལ་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པའི་ཆེད་་་་་་་་་
གཏོང་གནམ་གྲུ་གོང་དཀར་གནམ་ཐང་དུ་དལ་བུར་བབས་ཤིང་།
གནམ་ཐང་དུ་ཕེབས་བསུར་བཅར་བའི་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་དང་
ལས་རིགས་ཁག་གི་འཐུས་མི་ཚོས་སྤྲོ་སེམས་འཁོལ་པོས་ཐལ་མོ་་་་་་་་
རྡེབ་པ་དང་དགའ་འབོད་བྱས་པ་རེད།དབང་དབྱང་གིས་གནམ་་་
གྲུའི་སྐས་ཀ་ནས་དལ་བུར་བབ་བཞིན་དུ་ཕེབས་བསུར་བཅར་བའི་
མང་ཚོགས་ལ་ཕྱག་གཡུག་གཡུག་གནང་ནས་གུས་ལན་གནང་བ་་་་་
རེད།
ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པའི་འགན་་་་
བཞེས་མཁན་ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་ཧྲུའུ་ཅི་ཁྲུའི་ཧྲུའུ་ཅི་དང་ཀྲུང་་་་
དབྱང་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་པུའི་པུའུ་ཀྲང་ཡིའུ་ཆོན་དང་།
རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ལྷན་གྱི་ཨུ་ཡོན་་་་
ཀྲང་གཞོན་པ་པད་མ་འཕྲིན་ལས།རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་
གཞོན་པ་ཀྲང་ཆིང་ལི།ཀྲུང་དབྱང་དམག་ཨུད་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་དང་་་་་་་་་་
དམག་ཨུད་ཆབ་སྲིད་ལས་དོན་པུའི་ཀྲུའུ་རེན་མེའོ་ཧྭ་བཅས་གནམ་
གྲུའི་སྐས་ཀ་ནས་ལྷན་དུ་བབས་གནང་ཞིང་།ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་་་་་
ཚོགས་པའི་ཁོངས་མིའང་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྷ་སར་ཕེབས་འབྱོར་ཟིན་་
པ་རེད།
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཝུའུ་དབྱིང་ཅེ་དང་།བློ་བཟང་་་་་་་
རྒྱལ་མཚན།ཆེ་དགྲ་ལྷ།ཀྲོང་ཡན།ཡན་ཅིན་ཧའེ་བཅས་ཀྱིས་་་་་་་་་་
གནམ་ཐང་ནས་ཕེབས་བསུ་ཞུས་པ་རེད།
མི་རིགས་ཁག་དང་ལས་རིགས་ཁག་གི་འཐུས་མི་500ཙམ་གྱིས་
གཟབ་མཆོར་སྤྲས་ནས་ལག་ནང་གི་ཚོན་མདོག་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་
མེ་ཏོག་གཡུག་གཡུག་བྱེད་པ་དང་།འཁྲུག་ཆ་དོད་པའི་མི་རིགས་་་་་
ཀྱི་ཞབས་བྲོ་འཁྲབ་པ།པེ་ཅིང་ནས་ཕེབས་པའི་སྐུ་མགྲོན་ལ་དཀར་
གཙང་མཇལ་དར་སྒྲོན་པ།ནས་ཆང་དང་ཕྱེ་མར་བཏེགས་པ་རེད།
《སླར་ཡང་གླུ་ཞིག་བླངས་ནས་ཏང་ལ་འབུལ》ཞེས་པའི་གླུ་་་་་་་་་
དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་ཁུག་གོང་དཀར་གནམ་ཐང་དུ་ཡུན་རིང་གྲགས་་
ཤིང་།བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་བུ་ཕྲུག་ཚོས་ཏང་གི་བཀའ་དྲིན་་་་་་་་

ཚོར་ལུགས་མཚོན་ཡོད་ལ།ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པར་སྤྲོ་་་་་་་་་་
སེམས་འཁོལ་པོས་དགའ་བསུ་ཞུ་ལུགས་ཀྱང་མཚོན་ཡོད།མེ་ཏོག་་་
དང་།དར་ཚོན།ཁ་བཏགས་སོགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་ཞིང་།
གནམ་སྔོན་སྤྲིན་དཀར་འོག་གི་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་ངོགས་གཉིས་་
སུ་དགའ་སྤྲོ་དང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་པས་ཁེངས།དྲིན་ཚོར་གྱི་སྐད་་་་་
ཆ་བརྗོད་ཀྱང་བརྗོད་མི་ཚར།དགའ་སྤྲོའི་གླུ་དབྱངས་བླངས་ནས་་་
གཉེན་ཉེར་བསུ་བ་ཞུ།“དགའ་བསུ་ཞུ།དགའ་བསུ་ཞུ།སྤྲོ་སེམས་་
འཁོལ་པོས་དགའ་བསུ་ཞུ”ཞེས་པའི་དགའ་འབོད་གཅིག་འཇགས་
གཅིག་ལངས་རྒྱ་མཚོའི་རླབས་སྒྲ་ལྟར་བསྒྲགས་ཤིང་།ཚང་མས་་་་་་་
ཆེས་དཀར་གཙང་གི་མཇལ་དར་སྒྲོན་བཞིན་སྤྲོ་སེམས་རབ་ཏུ་་་་་་་་་
འཁོལ་བའི་ཞབས་བྲོ་འཁྲབ་སྟེ་བློ་མཐུན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་སྲོག་་་་་་་་
ཤིང་གནང་བའི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་བཀའ་དྲིན་ཚོར་ལུགས་ཀྱི་བརྩེ་
བ་ཟབ་མོ་མཚོན་པར་བྱས་ལ།རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ཀྱིས་བོད་ལ་
སྒེར་སེམས་མེད་པར་རོགས་སྐྱོར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ལུགས་
ཀྱང་མཚོན་པར་བྱས།
གནའ་གྲོང་ལྷ་སར་དུས་ཆེན་གྱི་གཟབ་མཆོར་སྤྲས་ནས་གང་་་་་་་
སར་དགའ་སྤྲོའི་རྣམ་པས་ཁེངས།གནམ་ཐང་ནས་ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་་་
ཚབ་ཚོགས་པའི་བཞུགས་གནས་གསོལ་མགྲོན་ཁང་བར་གྱི་ལམ་་་་་་
རྒྱུད་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་དར་ཚོན་དང་།འཕྲེད་འགེལ་ཡི་གེསྦྱར་ཡིག་བཅས་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་དགའ་སྤྲོ་དང་སྐྱིད་སྣང་གི་བསམ་
པ་མཚོན།
ཚེས་18ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོ།དབང་དབྱང་གིས་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པའི་་་་་་
ཁོངས་མི་ཡོངས་ཀྱི་སྣེ་ཁྲིད་དེ་བོད་ལྗོངས་རྟེན་རྫས་བཤམས་མཛོད་
ཁང་དུ་ཕེབས་ནས《ཏང་གི་གཟི་འོད་མཐའ་མཚམས་ཕྱོགས་ལ་་་་་་་
འཕྲོས།མཛེས་སྡུག་ས་མཐོས་ངོ་མཚར་ལོ་རྒྱུས་བཏོད།—བོད་ཞི་་
བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་ངོ་70འཁོར་བའི་གྲུབ་འབྲས་་་་
འགྲེམས་སྟོན》གྱི་འགོ་ཚུགས་མཛད་སྒོར་ཞུགས་པ་དང་འབྲེལ།
འགྲེམས་སྟོན་ལ་གཟིགས་སྐོར་ཡང་གནང་བ་རེད།
དབང་དབྱང་གིས་གྲུབ་འབྲས་འགྲེམས་སྟོན་འགོ་ཚུགས་པའི་་་་་
ཁྱབ་བསྒྲགས་གནང་བ་དང་།བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཤིས་ཚིག་་
བསྒྲོན་པ།ཆེ་དགྲ་ལྷས་འགོ་ཚུགས་མཛད་སྒོ་གཙོ་སྐྱོང་གནང་བ་་་་་་
རེད།འགོ་ཚུགས་མཛད་སྒོ་མཇུག་འགྲིལ་རྗེས་ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་་་
ཚོགས་པའི་ཁོངས་མི་ཡོངས་ཀྱིས་སྤྲོ་སྣང་ཆེན་པོས་གྲུབ་འབྲས་་་་་་་་་
འགྲེམས་སྟོན་ལ་གཟིགས་སྐོར་གནང་བ་རེད།

བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་ངོ་70འཁོར་བའི་་་་་
གྲུབ་འབྲས་འགྲེམས་སྟོན་དེ་རླབས་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལམ་བུ་དང་་་་་་་་
འོད་སྟོང་འཕྲོ་བའི་གྲུབ་འབྲས་ལས་གྲུབ་ཅིང་།འགྲེམས་སྟོན་ཐོག་་
བོད་ཞི་བའི་བཅིངས་འགྲོལ་དང་།དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར།
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དབུ་བརྙེས་པ།སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་་་་་་་་
སྐྲུན།སྒྱུར་བཅོས་སྒོ་དབྱེ།དུས་རབས་གསར་པར་སླེབས་པ་བཅས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ཕྱིར་དྲན་བྱས་ཏེ་ཀྲུང་གོ་་
གུང་ཁྲན་ཏང་གི་འགྱུར་མེད་སྟོབས་ལྡན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་འོག་བོད་ཀྱི་་་
དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཐོབ་པའི་རླབས་ཆེན་གྱི་
གྲུབ་འབྲས་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་མངོན་པར་བྱས་ཡོད།
དབང་དབྱང་སོགས་འགྲེམས་ཁང་དུ་ཕེབས་ནས་འགྲེམས་་་་་་་་
པང་ལ་གཟིགས་པ་དང་འབྲེལ་འགྲེལ་བཤད་ནན་ཏན་ངང་གསན་་
ཞིང་།《གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན》ལ་མིང་རྟགས་འགོད་་་་་
པའི་མཛད་སྒོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་པར་རིས་དང་།མི་རིགས་ས་ཁོངས་་་་་་་་་
རང་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་འགྲེམས་པང་།ཁ་་་་་་་་་་
གཏད་བོད་སྐྱོར་མ་དངུལ་གྱི་རེའུ་མིག《བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་་་་
མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ཡར་ཐོན་དཔེ་བཟང་ཁུལ་འཛུགས་གཏོད་་་་་་
བྱེད་རྒྱུའི་སྲོལ་ཡིག》གི་པར་རིས་སོགས་འགྲེམས་པང་རེ་རེ་དང་་་་་་
པར་རིས་དང་རེའུ་མིག་རེ་རེའི་ཐོག་ནས་ལོ་ངོ་70ཡི་རིང་ཏང་གི་་་་
འགོ་ཁྲིད་འོག་བོད་ལ་འཕེལ་རྒྱས་མྱུར་པོ་བྱུང་བ་གསོན་ཉམས་་་་་་་་
དོད་པོས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།དབང་དབྱང་གིས་ཕེབས་མཚམས་
ཡང་ཡང་བཞག་ནས་འགྲེམས་པང་ལ་གཟིགས་པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་་
གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་དྲིས་གནང་རྗེས་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་བོད་ཀྱི་བྱ་་
གཞག་ཁག་ལ་ཐོབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་ཁས་ལེན་གང་ལེགས་གནང་
བ་རེད།
ཏང་ཀྲུང་དབྱང་དང་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་བཀའ་་་་་་་་་
མངགས་ལྟར་ཚེས་18ཉིན་གྱི་དགོང་མོ་དབང་དབྱང་གིས་ལྷ་ས་་་་་་་
གསོལ་མགྲོན་ཁང་ལ་བོད་དུ་ཡོད་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་པ་དང་་་
བློ་མཐུན་རྒན་གྲས་པད་མ་འཕྲིན་ལས་དང་།འཕགས་པ་ལྷ་དགེ་་་་་
ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།ལེགས་མཆོགཔ་སངས་བཅས་དང་དེ་བཞིན་བློ་་་
མཐུན་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་ཀྱི་ནང་མིའི་འཐུས་མིར་་་་་
གཟིགས་ནས་ཁོང་ཚོར་བྱམས་བརྩེའི་འཚམས་འདྲི་གནང་བ་རེད།
དབང་དབྱང་གིས་ཁོང་ཚོའི་གཟུགས་པོ་དང་འཚོ་བའི་གནས་་་་
ཚུལ་མཁྱེན་རྟོགས་གནང་བ་དང་།མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་་་་་་

ཁྲོད་ཁོང་ཚོར་བླ་ན་མེད་པའི་མཚན་སྙན་ཡོད་པ་དང་ཁོང་ཚོས་་་་་་་
བོད་ལྗོངས་གསར་པ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་ཆེད་ལེགས་སྐྱེས་གལ་ཆེན་་་་་
ཕུལ་བར་ཁས་ལེན་གང་ལེགས་གནང་བ་རེད།
ལེགས་མཆོག་དང་པ་སངས་སོགས་ལས་བྲལ་དང་ལས་འཁྱུར་་་་
ངལ་གསོ་རྒྱག་མཁན་བློ་མཐུན་རྒན་གྲས་ཚོས།སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་་་་་
ཅིན་ཕིང་གིས་བོད་དུ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་་་་
བ་དང་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་ངོ་70འཁོར་་་་་་་
བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བའི་མཚམས་འདིར་ཀྲུའུ་ཞི་དབང་དབྱང་གིས་་
ཚོགས་གཙོ་གནང་བའི་ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པས་བློ་མཐུན་ཞི་
ཅིན་ཕིང་གིས་སྲོག་ཤིང་གནང་བའི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གིས་བོད་ཀྱི་་་་
མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་ཐུགས་ཁུར་དང་བྱམས་སྐྱོང་གནང་
ལུགས་ཐུགས་ལ་མངའ་བཞིན་དུ་བོད་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མྱོང་བའི་བློ་་་
མཐུན་རྒན་གྲས་དང་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་ཕྱིར་་་་་་་་་་
ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་མཁན་གྱི་ནང་མིའི་འཐུས་མིར་འཚམས་འདྲི་་་་་་
གནང་བས་ང་ཚོས་དྲོ་སྐྱིད་དང་བདེ་སྐྱིད་ཚད་མེད་ཚོར་བྱུང་།ང་་་་
ཚོས་བློ་བརྟན་འགྱུར་མེད་ངང་ཏང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཐོག་་་་་་་་
མའི་བསམ་འདུན་མ་བརྗེད་པར་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་བློ་་་་
ལ་བརྟན་པོར་ངེས་པ་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་མདངས་ནམ་ཡང་མ་་་
ཉམས་པར་བྱས་ནས་བོད་ཡུན་རིང་བདེ་འཁོད་དང་སྤུས་ཚད་མཐོ་
བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བར་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་རྒྱུ་་་་་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།
ཚེས་18ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ།ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པའི་ཁོངས་མི་
22པེ་ཅིང་ནས་ཆེད་གཏོང་གནམ་གྲུར་བཞུགས་ཏེ་ལྷ་སར་ཕེབས་་་
ནས་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་ངོ་70འཁོར་བར་་་
རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བའི་མཛད་སྒོར་ཞུགས་པ་རེད།འཐུས་མི་ཚོགས་་་་་་་
པའི་ཁོངས་མིའི་ནང་ཀྲུང་དབྱང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་་་་་་་་་
འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་དང་དམག་དཔུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པའི་་་་་་་་་
འགན་འཁུར་བ་སོགས་ཡོད་པ་རེད།
ཀྲང་ཞུའེ་ཅེ་དང་།ཝང་ཁའེ།བསྟན་ཁོ།ཅང་ཅེ།ཧོ་ཝུན་ཧའོ།
པད་མ་དབང་འདུས།ལིའུ་ཅང་།ཝང་ཝུའེ་ཏུང་།ཁྲེན་ཡུང་ཆི།
དབང་ཧའེ་ཀྲོའུ་སོགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་དང་ཅུན་རིམ་
པའི་འགོ་ཁྲིད་བློ་མཐུན་གནམ་ཐང་དུ་ཕེབས་བསུར་བཅར་བའམ་་
ཡང་ན་གོང་གསལ་གྱི་མཛད་སྒོར་ཞུགས་པ་རེད།